

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 127.

V Ljubljani, sobota 17. julija 1926.

Leto I.

Rešite nas!

Zadnjič smo zapisali, da je nujno potrebno, da se končno meje na vse strani odpro — nujno potrebno zlasti za našo državo, ki ne ve kam s svojimi brezposelnimi delavci in ki svojo politično in gospodarsko izolacijo še sama poostruje z mrko politiko tesnogradne klauzure. Zakaj se ravno naša država tako brani odpreti meje, omogočiti lastnemu narodu svobodnejši stik z ostalimi državami, olajšati našim ljudem pot v tujino, da si vsaj drugje preskrbe po možnosti večji in manjši kos kruha, bodo morda vedeli naši državniški veleumi; mi tega ne moremo razumeti. Kajti zdi se nam, da imajo ravno male države najmanj pravic, biti še bolj ozkogrudne, bolj prevzetne, bolj reakcionarne, kakor pa same velesile. Francija n. pr., ki ima sama dovolj dela doma in išče delavce celo v tujini, je že toliko olajšala svojim državljanom svobodno kretanje na vse strani — in ne samo svojim državljanom, tudi tujcem samim — da se tam vedno bolj občuti, da so vojna leta z vsemi svojimi posledicami vendarle za težkih sedem let za nami. Ravno tako Belgija, ravno tako češkoslovaška republika — da omenjamo tudi manjše države. Češkoslovaška je celo ponovno sprožila iniciativo, v svojem delokrogu in preko Zveze narodov, za radikalno olajšanje mednarodnega prometa, mednarodnega stika, mednarodnih odnošajev v potnem, političnem, gospodarskem in duševnem oziru. Le naša država se je menda v družbi s svojo povojno maloantantno partnerico vedno najbolj protivila vsem takim predlogom. In zakaj? Ali bi nam mogli naši veleumodni »merodajni činitelji« navesti in sam tehten razlog proti politiki tesnejšega približevanja, svobodnejšega kretanja od države do države? Ali utrjujejo oni s tem ugled naše države, prepričanje, da so se naše notranje vsakojake prilike konsolidirale? Ne! Baš konsolidirane države so v tem pogledu najbolj širokogrudne, baš taka svobodna nežandarmerijska politika vzbuja v svetu zaupanje v dotično državo. Ali pa morejo reči, da varujejo s tem interese lastnega, zlasti delovnega naroda pred tujimi dotoki? Tudi ne.

Parlamentarizem odpoveduje?

Skoro v vseh parlamentarnih ali državnih zborih se pojavljajo parlamentarno delo ovirajoče krize, ki rezultirajo iz političnih nesoglasjuočih naziranj raznih strank, časih pa tudi iz kapric ambicioznih demagoških političarjev in strank. Delavska stranka v današnjih parlamentih res nima interesa, da bi podpirala meščanske politične stranke ter jim s tem pomagala vladati kapitalistični družbi. Načelo razrednega boja namreč ne dopušča politike, ki bi afirmirala sakrosanktnost današnje kapitalistične družbe. Zaraditega tudi vse delavske stranke, če jih politične razmere ali njih mogočen porast prisili-

Mi imamo veliko brezposelnega delavstva, ki je butalo nekaj let sem in tja po državi, v nadi, da vendar že enkrat pride do dela — ko je pa obupalo je pa obrnilo svoje oči in krenilo svoj korak v tujino, da si reši vsaj golo življenje. Tudi v drugih državah vlada brezposelnost, toda ravno države z brezposelno delovno silo, odpirajo svojim ljudem pot v druge kraje, v kraje, kjer morejo ti delavci dobiti dela. Pri nas gre n. pr. precej delavcev v Francijo. Kako pa pomagajo naše vlade tem delavcem? Nikakor. Še huje. Otežujejo jim pot. Doma ne skrbijo za delo, za povzdigo industrije, nesrečnikom, ki iščejo zato dela vsaj v drugih državah, pa ne pomagajo do cilja, in če se ti delavci končno vendar pririnejo do Francije, so tam prepuščeni svoji srečni ali nesrečni usodi.

Pa ni le ta razlog, ki govori za odprtje naših mej. Prosvitljeni in dalekovidni del politične Evrope uvideva, da se morejo evropski narodi in evropsko gospodarstvo izogibati popolni pauperizaciji le za ceno skupne gospodarske politike, za ceno splošnega sporazuma in čim tesnejšega približanja in skupnega sodelovanja. Združene evropske države — Panevropizem — to je najbližja oblika te nove politike. Le taka politika more še rešiti, kar se še rešiti da — in baš taka politika more baš malim državam največ pomagati. Tega se menda zavedajo tudi naši politiki in ministri, ne stori pa vendar prav nič v tej smeri, nasprotno, še otežujejo na vse načine to politiko, ker je pač stara resnica, da so mlade in male države še vse bolj imperialistične, kakor pa stare velesile.

Neumna in slepa politika!

Politika, ki bo malim državam najbolj škodovala, ki bo baš njim najbolj usodna!

Odprite oči, oči vašega omraženega razuma — sledite vzgledu pametnejših, odprite na stečaj meje, da bo končno možna svobodnejša in uspešnejša kolaboracija vseh sil vseh narodov, da rešimo sebe in svet, da rešimo zlasti koristne delovne sloje propasti!

— — —

Proletariat ima torej svoja načela v političnem boju in na podlagi teh načel priznava tudi demokracijo.

Vse drugače je to pri meščanskih strankah. Meščanske stranke so zadovoljne z današnjim kapitalističnim družabnim redom, vendar vidimo, da je v njihovih vrstah demokracija samo na jeziku. Parlamentarne krize, ki se pojavljajo v vseh parlamentih, so temu dokaz, zlasti nam nudi žalostno sliko demokracija naše narodne skupščine, ki zboruje in zboruje, pa ne pride nikamor; zakone sprejema zakonodajni odbor, narodna skupščina pa zboruje, se zopet odgodi, razpusti, imamo volitve. In zopet se govori in govori v narodni skupščini, dejansko sklepa in dela pa v vladi, na katero ima absolutni vpliv stara buržuazna radikalna stranka kot absolutni diktator.

Iz teh pojavov v parlamentarni demokraciji pri nas in drugod sklepajo nekateri, da demokracija ni prava oblika gospodarsko političnega udejstvovanja. Pravijo, da je demokracija odpovedala ter da je treba vpostaviti na mesto politične parlamentarne demokracije gospodarske, oziroma stanovske zbornice, kar bi pomenilo prehod iz sedanje politične demokracije v nekako staroveško cehovstvo ali zadruharstvo, ki bi združevalo svoje niti v državni centrali ali centralnem gospodarskem svetu.

Mi smo nasprotno mnenja, da demokracija ni doživela poloma zaradi sebe, ampak zaradi gnile in politične nezrelosti meščanskih strank.

Povojna psihoza je še mnogo huje razorala meščanske stranke, kakor delavski pokret. Dočim se je pojavil v delavskih vrstah utopični in demagoški radikalizem, se je vgnezdila v meščanskih strankah politično prava anarhična miselnost, ki jo je po-

vzročila deloma povojna politična revolucija, ki je objela skoro celo Evropo ter ustvarila nove oblike držav in pred vojno že dobro organizirani kapitalizem oslabil, njegovo organizacijo pa zdrobila na majhne nepomembne kosce. Bistvena razlika pa je vendar med obema pojavoma. Meščanske stranke so zašle v duševno in gospodarsko anarhijo, kar nasprotuje napredku, delavski pokret pa je zajel novega radikalizma, to je, idejno in duševno se je okrepil, kar pomeni toliko kakor, da si je ustvaril novih duševnih rezerv in ideje za svoj napredek.

Parlamentarna kriza ne pomeni torej prav nič drugega kakor duševno anarhijo in gnilebo meščanskih strank, ki ne razumejo položaja in ne poznajo nalog, ki jih imajo v sedanji družbi. Tem bolj velja to za stranke v naši državi, ki so v narodni skupščini same med seboj ter v bistvu nimajo nikakršnih nasprotnikov z drugačnim svetovnim naziranjem v svoji sredi.

Iz vsega tega je jasno, da ni odpovedala demokracija, pač pa je odpovedala sposobnost meščanskih političnih strank.

Te razmere pa se ne bodo izpremenile, dokler bo delavstvo brez zanimanja sledilo političnim dogodkom. Politična ofenziva proletarijata je zaradi tega potrebna in upajmo, da se pri bodočih volitvah v narodno skupščino ne bomo dali od nikogar zavesti, da ne bi solidarno nastopili proti sedanji reakciji ter tudi dosegli primerne uspehe in dokazali, da parlamentarna demokracija ni odrekla, ampak je le slaba izbira narodovih zastopnikov v parlamentih tisti črv, ki razjeda demokracijo v parlamentih. Uspeh delavstva pri bodočih volitvah bo pomenil obrambo parlamentarne demokracije in bližnjo smrt sedanji neparlamentarni diktaturi.

Današnje skrbí RR. koalicije.

1. skrb: Kako pomiriti tri skregane struje v radikaliji.

2. skrb: Pod katerim imenom naj sedi dr. Nikola Nikić v vladi, ko ga je Stipica vrgel iz svojega kluba in stranke.

3. skrb: Kako bi se dalo prikriti korupcijo.

4. skrb: Kje bi se dala uprizoriti kaka parada, da bi bilo dovolj cikusa mesto kruha.

Potem pride nebroj skrbí posebej od radikalov in posebej od radičevcev.

Zadnja skrb vseh so pa poplave in vse ostale nesreče. Poslancem Vojvodine, ki je najbolj ogrožena, ni niti znano, da se je struga Donave zadnjič čistila leta 1913 in da so od tedaj skrajno zanemarjena vsa regulacijska dela v Vojvodini. Večina poslancev si ne da kratiti počitnic. Oni iz dolin pravijo, naj bog pomaga, drugim pa prav pride, da so jih hribovci izvolili.

Uzunović, znani Pašičev politični mučenik, je vsekakor sklical te dni ministrsko sejo, obvestil svoje kolege, da je dobršen del Jugoslavije pod vodo, da se je dal poplavljenjem že nad dva milijona podpore,

da bo zahteval v ta namen še za cel milijon novih kreditov — in — in — da bo treba na vsak način v pogledu poplave nekaj ukreniti!

Vlada torej skrbi — samo ne vprašaj kako!

2000!

Razni dnevniki so prinesli te dni notico, glasom katere namerava ljubljanska železniška direkcija odpustiti 2000 delavcev. Kot vzrok se navaja to, da ni v tekočem proračunu zadostnega kredita. Zahteval se je pač naknadni kredit, toda tega tudi ne bo, ker je bila skupščina za nedoločen čas odgodena; zato ne preostaja ljubljanski direkciji drugega, da skrči že itak majhno število osebja, da se bo mogla do nadaljnjega držati nad vodo.

Novi proračun je stopil še le s 1. aprilom v veljavo in že sedaj po prvem četrtletju ni več denarja. Ali je to mogoče? Tu gre za dvojni zločin, ako se naj to res zgodi: Prvič se naj vrže tisoče najbednejših z družinami vred na cesto, drugič pa se naj zopet zanemarija proge in promet, od katerega je v visoki meri odvisno celokupno gospodarsko življenje države. Naša direkcija šteje



Svetovno
znano

„FOX“

čistilo je za čevlje
vendar najboljše.



okroglo 13.000 zaposlenih oseb; od teh je ca. 5000 nastavljenih in 8000 nenastavljenih delavcev, kar je, mimogrede rečeno, zelo nezdravo razmerje. Največ delavcev je v službi pri vzdrževanju proge in pa v delavnicah. Število je itak že tako zreducirano, da ne zadošča od daleč, ako bi se naj vse popravilo, kar je potrebno. Proge so povsod v zelo slabem stanju, a kaj naj še rečemo o razbitih in pokvarjenih strojih ter vozovih? Že od prevrata stoji po vseh večjih kolodvorih države na tisoče in tisoče vozov in lokomotiv, ki prav z jugoslovansko potrpežljivostjo čakajo na popravilo. Mnogo je takih, ki jim ne manjka mnogo in bi se z malenkostnimi stroški lahko popravili. Ampak ne! Nasprotno! Še novi se jim vedno pridružujejo. Na slednjih, ki jih je večinoma že trava zarasla, je nastala že za prst debela rja in kmalu ne bodo več niti za staro železo. Zato pa si uprava državnih železnic pridno posojuje od tujih držav ali družb vozove, za katere mora plačevati zelo visoko najemnino. Razen tega pošilja gotov del naših strojev v inozemske delavnice v popravilo, za kar plačuje štirikrat toliko, kot bi jo stalo v domačih delavnicah. Ali je to patriotično delo, ali je to narodno gospodarstvo, o tem naj sodi pošten in nepristranski državljani!

Baš te dni dobivamo iz najbolj kompetentnega mesta — iz skupščine poročila o neverjetnih korupcijah, kakršnih so zmožni samo navadni banditi, ki nimajo niti iskricice čuta odgovornosti v sebi in ki spadajo že zdavnaj na zatožni klop.

Saj ni čuda, če ni nikoli denarja, ako se desetine in stotine milijonov meče raznim pijavkam v žrelo, vsled česar trpi država, trpe gospodarski krogi, a najbolj trpe delavci, ki so slabo plačani in ki se jim še to skorjico črne kruha jemlje ter se jih meče z otroci vred v bedo in pomanjkanje zato, da nekaj parazitov živi!

To je boljše videnje od zgoraj in sicer v najslabšem pomenu besede! Kakor se čuje, pridejo v prvi vrsti progovni delavci pri redukcijah v pošte. Govorili bomo še o tem!

Opazke ob robu.

Češka gostoljubnost in češke strele...

Samo pomislite: V Olomucu je bilo, v češkem Olomucu, in ob priliki kosturniške posvetitve je bilo, in spričo naših radikalnih in jugoslovanskih ministrov se je to zgodilo, da je sovražna strela iz katoliškega neba treščila na husitsko češko zemljo, tik naših ministrov pravoslavne vere ter meni nič tebi nič ubila nekega navadnega, menda čisto katoliškega zemljana, ki je ob-

čudoval naše ministre, misleč da vrši bogu dopadljivo delo. Pa se je revež motil. Strela iz neba je treščila baš vanj, našim ministrom se pa ni prav nič zgodilo. Minister Srškić je zato mogel, živ in zdrav, razlagati belgrajskim novinarjem, kako se mu je dobro godilo, kako ga je strela zalezovala, češka radovednost in gostoljubnost pa rešila. In sicer ne samo njega, marveč tudi ostale njegove jugoslovanske ministrske tovariše. Čehi so mnenja, da se je strela šele v zadnjem hipu spomnila, da varuje naše ministre zakon o zaščiti države, v Belgradu pa mislijo, da je bila ta strela peklenško Pašičevo delo. Tega mnenja je tudi Srškić in je zato hvalil novinarjem Pašičevo zdravje in Pašičevo zlatenico. Kako bi ga strela ne hvalil, če je strela taka, da ne najdejo naši ministri niti v Karlovih varih, niti v Olomucu, veselja in pokoja. In da mora celo naš miroljubni »Slovenski Narod« vznemirjati svojo revolucionarno politično javnost s takimi strahotnimi nerodoljubnimi, protivladnimi in protiministrskimi brzogovornimi strelami.

Zakaj odlagate?

Maribor, 14. julija.

Seje mariborskega občinskega sveta so redne in bi se morale vršiti glasom svoječasne sklepa vsak prvi torek v mesecu.

Ta rednost pa je začela že v drugem letu slavnega dr. Leskovarjevega županovanja šepati. Juljska seja bi se morala vršiti dne 6. julija, pa se ni. Zato smo upali, da se bo vršila dne 13. julija — pa se tudi ni. Seja finančno-gospodarskega odseka je bila sicer sklicana za petek 9. julija, bila je pa tudi takoj preklicana.

Očividno nekaj ne »štima« v občinski mašineriji! Kako in zakaj vse to, si lahko vsak lajk predstavljajo. Zadeva za Mestno hranilnico je glavni temelj vsemoralnega blokaškega sporazuma močno omajala. Vse blokaške stranke so prizadete, bodisi da so imele pri stvari kak direkten dobiček ali pa ne.

Poročilo o reviziji bi se moralo glasom sklepa podati čimprej. Isto je bilo že 26. junija gotovo in režimovci ne vedo sedaj, kaj z njim. Ne vedo sploh, v kaki obliki bi ga naj objavili in ugibajo, ali bi naj sploh z njim prišli pred javnost, ali pa bi naj to umazano perilo raje prali kar v njim tako priljubljeni tajni seji. Eno je gotovo: za vlagatelje ni absolutno nobene nevarnosti in jih cela zadeva ne tangira. Drugače je pač z interesi mestne občine. Zato mora vse prebivalstvo izvedeti, kaj je na stvari. To bo za zavod zelo koristno, čeprav bo za

gotove kroge precej neprijetno. Zato gospodje zavlačujejo in se obotavljajo. Na dan s poročilom! Zaslužene kritike in tudi posledice se ne boste izognili. Kar ste skuhal, to boste morali posrebiti!

Op. ured.: Med tem je župan že sklical občinsko sejo in se vrši v torek, dne 20. julija ob 5. uri popoldne v mestni posvetovalnici.

Protifašistovska Internacionala

Ob priliki velike mednarodne delavske športske Olimpiade, ki se je pretekli teden vršila na Dunaju, se je ustanovila iz delavskih rediteljev protifašistovska internacionala zgolj z namenom, braniti delavski razred pred fašizmom, ki je zadobil mednarodne oblike in uvaža v vseh državah pod firmo nacionalizma italijanske fašistovske metode. Zastopanih je bilo veliko držav, med njimi tudi Jugoslavija. Internacionala ima svoj sedež na Dunaju. Njen predsednik je sodr. Deutsch. Delavci, pristopajte v protifašistovske organizacije!

Rudarski štrajk v Angliji

še vedno traja in poročila, ki prihajajo iz vseh rudnikov pravijo, da niso imele nove ponudbe angleških kapitalistov za posledico nobenih stavkokazov, v nasprotju s trditvami vseh meščanskih listov, zlasti »Jutra« in »Slovenca«. Fronta stavkojučih je trdna. Na velikih zborovanjih so rudarji odklonili ničvredne pogoje lastnikov. Vendar pravijo zadnja poročila, da je v delavskih vrstah prišlo zadnje dni do preokreta in da je sklicana seja eksekutivne rudarske organizacije, ki bo odločila za razvoj nadaljnjih dogodkov.

Demonstracije proti španskemu diktatorju.

V ponedeljek je prišel španski diktator Primo de Rivera v spremstvu svojega sina v Pariz. Sprejeli so ga člani francoske vlade in nekatere španske osebnosti. Ko je zapustil diktator pariški kolodvor, je prišlo do mučnih incidentov. Slišalo se je žvižganje, ogorčene klice itd. Aretiranih je bilo vsled tega 17 oseb in ob tej priliki je prišlo do spopada in policija je zaznamovala na svoji strani ranjence. Značilno je, da so proti diktatorju manifestirali tudi Spanci. Kakor znano, vlada v Španiji silen teror, podoben italijanskemu fašizmu in zlasti delavski pokret trpi pod temi nasilji.

DARUJTE ZA GRADBENI ODSEK „SVOBODA“, SPODNJA ŠIŠKA!

11. Veliki dogodek.

Gospod Wickson mojega očeta sicer ni poklical k sebi, pač pa sta se slučajno srečala na parobrodu v San Francisku. In tako je svarilo, s katerim je očeta posvaril, bilo nepravilno. Njega bi se sploh ne bilo posvarilo, ako bi se slučajno ne srečal z Wicksonom. Sicer bi pa rezultat bil isti. Oče je bil potomec močnega, starega Mayflower-plemena in njegova kri je bila gospodujoča.

»Ernst je imel prav,« je dejal, ko je vstopil. »Ernst je prav poseben možak in raje te vidim kot njegovo soprogo, kakor pa če bi bila Rockefellerjeva ali celo angleškega kralja.«

»Kaj se je zgodilo?« sem vprašala vsa vznemirjena.

»Oligarhija se pripravlja, da stopi s svojo roko na naša obličja — na tvoje in moje. Vsaj tako mi je rekel Wickson. Bil je zelo prijazen — ako se upošteva, da je oligarh. Ponujal mi je, da me zopet nastavi na univerzi. Kaj praviš na to? On, Wickson, umazani skopuh, ima moč odločevati, ali naj učim na državni visoki šoli ali ne. Ponujal mi je še več — narediti me hoče za prezidenta nekega velikega zavoda za fizikalne znanosti, ki se bo ustanovil. Kakor vidiš, mora oligarhija nekam vložiti svoj prebitek. Spomnite se, kaj sem rekel socialističnemu oboževalcu vaše hčerke!« je zaključil. »Dejal sem mu, da bomo korakali preko obrazov delavskega razreda. In to tudi bomo. Kar se pa vas tiče, vas kot učenjaka visoko spoštujem; ako pa se hočete družiti s socialisti — potem pa pazite na svoj obraz, to je vse.« S tem se je obrnil in me pustil samega.



Čarobna krasota

valovitih las, svileno mehko usipajočih se v rahli obilici, zanesljivi uspeh očiščenja z Elida-Shampoo.

Brez sledu škodljivih ali jedkih primesi očisti Elida-Shampoo lahko pa temeljito lase in kožo na glavi z nežnim posebnim milom. Daje bujne, močne pene, ki z miloni mehurcev zagrnejo vse nezaželeno.

Elida-Shampoo daje lasem trajno diskretno vonjavo, varuje in krepiča prirodne vale.

Uporabljajte vsled tega vedno sode prosti

ELIDA

SHAMPOO

Jugoslav. d. d. Georg Schicht, Osijek, Oddelek »ELIDA«.
Pošljite mi brezplačno originalni zavojček / 4/1
Elida-Shampoo
Ime:
Naslov:

Prosimo, da vrnite ta odrezek v kuverto, katero navedete kot tiskovino.

Iz stranke SSJ.

Krajevna organizacija v Ljubljani je sklenila povabiti pokrajinski upravni odbor, da skliče strankino pokrajinsko konferenco za Slovenijo. Potrebna je konferenca iz organizatoričnih razlogov, pa tudi politični položaj v državi in v delavskem pokretu je tak, da se mora stranka o njem skupno posvetovati. Stranka mora tudi konkretizirati stališče napram agitaciji za zedinjenje. Okrepitev stranke se da pospeševati le na podlagi jasnih načel ter prave bratske iskrenosti. Krajevna organizacija je povzela to iniciativo tudi zato, ker žele i ostale krajevne organizacije v Sloveniji, da se skliče čimprej pokrajinsko konferenco, da se rešijo in primerno razdele vsa nujna organizacijska in agitačna dela.

Krajev. org. SSJ v Ljubljani.

Jack London:

Železna peta.

(Socialni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

48

»Še te malenkostne svoboščine nam bodo ukradli. «Železna peta» bo korakala preko naših glav. Ničesar drugega ne preostaja nego krvava revolucija delavstva. Mi bomo zmagali, res je, ali groza me pretresa, ako mislim na to!« je pripomnil resno.

Od tega časa je stavil Ernst vso svojo nado na revolucijo. V tem je korakal daleč pred svojo stranko. Njegovi sodrugi niso soglašali in ostali so pri tem, da se mora zmagati izvojevati potom volitev. Ne zato, ker so bili presenečeni. Zato so bili preveč preračunavajoči in vratolomni. Bili so le skeptični, to je bilo vse. Ernst jih ni mogel prepričati, da se je treba resno bati korakanja oligarhije. Bili so vznemirjeni, vendar so si bili pri tem gotovi svoje lastne moči. V njihovi socialni zgradbi ni bilo prostora za oligarhijo in zato nevarnosti niso upoštevali.

»Pošljemo te v kongres in s tem je vse v redu,« je bil sklep neke zaupne seje.

»In če se me vrže iz kongresa,« je odgovoril hladnokrvno Ernst, »ter se me postavi k steni in se mi požene skozi glavo kroglo — kaj potem?«

»Tedaj porabimo svojo moč,« jih je odgovorilo istočasno dvanajstero.

»Tedaj se boste vi valjali v svoji lastni krvi,« je odgovoril. »Pri srednjem sloju sem že slišal peti to pesem. Kje je on sedaj s svojo silo?«

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.



Pijača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevali.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.



Dnevne novice.

Stipica Radić v škripcih. Radić Stipica je bil minister, pa bi še rad bil. Ni mu všeč, da sta ministra dr. Nikić in dr. Krajač. Pravi poglavar seljačke partije pa ni minister. I, pa tudi tedaj, ko je bil minister, ni nič kaj držal s svojimi zavezniki radikali. Takrat je zabavljaj radikalom in vladi, kakor danes, ko ni minister. Takih prijateljev seveda radikali ne marajo ter so začeli siliti Radičevce, da svojega Stipica Radića poženo iz strankinega vodstva ali se neha prijateljstvo med radikali in Radičevci. Dr. Pavle Radić sicer posreduje in se trudi, da ublaži te odnose, toda ministrski predsednik Uzunović ne odneha. Pavle Radić hoče obtožiti ministra dr. Nikića korupcije, čeprav je njegov politični pristaša, da bi s tem pariral pritisk radikalov. Vsi ti dogodki pričajo, da v Radičevi stranki poka, da je za radičevce sporazum z radikali drag ter da bo Radičeva stranka vsled odporosti radikalov trpela na svojem ugledu, tako da je ne bo več rešila niti najbesnejša demagogija razcepa.

Pozno in naivno ogorčenje. Ministrska trojica, ki se je vračala od sokolskih parad in Prage, v Mariboru od carinikov ni pustila pregledati obilne prtljage. Dva sta samo potne liste pokazala, tretji pa še tega ni hotel. — Radi tega se je par meščanskih listov razpisalo o ogorčenju publike ter začelo vpraševati: Ali veljajo zakoni za vse, ali nimajo vsi državljani enotnih dolžnosti itd. Kako naivna so taka vprašanja po dolgih sedmih letih in kako nesramna, ko del meščanskega tiska ob raznih prilikah vneta ploska fašistom, ki se znajo na ves glas rotiti proti pozitivnim zakonom.

Bojevniki — 8. avgusta na Brezje! Tako kliče »Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne« svoje »bojevnike« letos zopet na Brezje in jim razglasa sledeči dnevni red: Najprej bo nagovor, nato maša in glasna molitev za padle tovariše pred cerkvijo, nato pa še sestanek. Ti bojevniki že potujejo nekaj let na Brezje in opravljajo tam svoje molitve za padle tovariše. Nam bi se zdelo seveda bolj pametno, če bi organizirali protivojne shode in tam govorili proti oboroževalni politiki držav, ki utegnejo lepega dne znova pognati ljudstvo v novo klanje. Storili bi s tem bogu in zlasti še človeštvu mnogo bolj dopadljivo delo.

»Slovenec« se hučuje nepotrebno in tudi zelo nepremišljeno, če se v kakem delavskem listu pojavi kak kritika agitacije pod verskim plaščem ali pa kake takozvane katoliške družbe. Pa če bi šlo tudi tu pa tam kaj na naslov katoliške cerkve, je besnost SLS glavnega glasila prav neumestna. Saj je vendar po poročilih raznih listov to cerkev in družbo baš sedaj zapustil znani pisatelj, duhovnik g. dr. Izidor Cankar. G. dr. Cankar je bil nekdanji urednik »Slovenca« in »Slovenec« bi najboljše storil, če bi razmišljal, kaj je slabega na katoliški družbi, da jo zapuščajo ljudje take umstvene in duševne kakovosti kot je g. dr. Izidor Cankar.

Kako »radi« Rade Pašić? Odbor, ki ga je sestavila skupščina za preiskovanje in pobijanje korupcije, ni kaj prida, a ko sedaj tako po malem, bolj na videz dela, se vendar kar same od sebe razkrivajo metode naših korupcijonistov. Te dni je odbor razpravljal o velikih nabavah železniškega materiala, ki so se izvršile pred šestimi leti v Adamovu na Češkem. Ko je tvrdka leto za letom urgirala plačilo ter se

vedno bolj bala za svoj denar, je začela zniževati račune. Bilo je odpisanih že 30 odstotkov, kar je znašalo okroglo 20 milijonov čeških kron. Pričakovano, da bo naša vlada pod tako ugodnim pogojem svoj dolg plačala, se je pa izjalovilo. — Rade Pašić je stopil v akcijo. Izposloval je, da je bil plačan — celoten račun, sam je pa vtaknil v žep, kar je bila tvrdka pripravljena odpisati, — ali pa še več. — Če bo preiskovalni odbor še tako klaverno in mlačno posloval, je gotovo, da bo prišlo še več podobnih stvari na dan. — Naivnež bi rekel: Bo, bo nekaj iz tega, saj nabili, če že ne pobili bodo korupcijo! — Skeptiki — in teh je vedno več — pa mislijo: Predsednik vlade Uzunović je rekel, ko se je šlo za zakon proti korupciji: Nikar, nikar, da ne bo sramote pred svetom! — Z 99 proti 100 je verjetno, da bi kaj takega tudi rekel, če bi se predlagalo kaznovanje najhujših korupcijonistov.

Onemogli bes žoltnih organizacij. Zvezarji med našimi železničarji rapidno nazadujejo. Ko so bile volitve v Delavsko zbornico, so se čisto sami funkcionarji sramovali glasovati za direktorsko kandidatno listo in mali kupček volilnih kuvert je že takrat odločil za popolni razpad te žolte in denuncijantske organizacije v Sloveniji. Predno izdihnejo ti ljudje svojo ničvredno organizacijsko dušo, so si na rdeč papir sami napisali osmrtnico in se tam prav trivialno obregli ob naš zednjeni Savez železničarjev, ki postaja vsak dan močnejši. Ni boljšega sredstva na svetu za pobijanje Zveze, nego je bil ta neumni in zlobni letak. Uvodoma pravijo, da je organizacija Saveza premalenkostna, ki je v Beogradu nihče ne pozna, nato pa naštevajo nešteto stvari, ki jih je železničarjem odvzel oni minister, kateri pozdravlja Zvezine »kongrese« s svojimi direktorji in ki bi jih bila Zveza lahko preprečila samo z migljajem — ter jih tišči v čevelj naši v Beogradu »nepoznani in brezpomembni organizaciji«. Najprej smo brezpomembni, potem smo pa naenkrat vsega krivi? Taka logika se pojavi edino v zmešanih narodno-socialnih možganih. In najlepše šele pride: Ker je naša organizacija »nepoznana in brezpomembna«, zato nameravajo zahtevati v Beogradu njen razpust. To je vendar od sile! O političnem kretenizmu naših Zvezarjev smo si že zdavnaj ustvarili sodbo, da pa pojdejo v svojem denuncijantstvu tako daleč in spišejo tak pamflet, si pa vendar nismo mogli misliti. In tega mnenja so tudi njihovi lastni pristaši. Verjamemo, da si želite razpusta in preganjanj, zlasti še sedaj, ko vas nič več ni, da bi potem vsaj člane dobili. Ali predno boste vi, zavezniki ministra, to dosegli, bo že vas same zdavnaj hudič vzel! Čitatelji naj nam oprostijo, če smo govorili v tonu, ki ga samo Zvezarji zaslužijo. — Železničarji.

POZOR!



Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene.

Urednik takozvanega »narodno-socialističnega« glasila čita najbrže samo klerikalnega »Slovenca«. Tako sklepamo, ker je objavil isto laž kakor »Slovenec«. Na Dunaju je namreč prišlo v konkurz I. dunajsko konzumno društvo, ki pa ni socialno-demokratično, kar bi bil urednik lahko čital vsaj v dunajskih listih. Pa ni čital, marveč je še enkrat pogrel »Slovenčev« zmoto ali pa laž.

Kaj je s stanovanji v Ljubljani? V ljubljanskih režimskih listih čitamo te dni, kako pridno se v Ljubljani zida. Seveda so ta poročila pesek v oči; zakaj, če se le nekoliko ozreš po Ljubljani, vidiš kar pred vojašnico pri Šentpetru pet šotorov, v katerih prebivajo stranke brez stanovanj. Priporočali bi, da objavijo listi tudi slike teh »stanovanjskih hiš«. Ob tej priliki moramo nehote pripomniti, da se da stanovanjska beda znatno omiliti le z velikopotezno akcijo. Pokojni župan s. dr. Perič je imel tak načrt. Najeti je hotel sto-milijonsko posojilo v tuji valuti za mesto Ljubljano. S tem posojilom bi bila občina zidala stanovanja in izvedla druge nujne naprave gospodarskega in socialnopolitičnega pomena. Najetje takega posojila bi bilo jako ugodno vplivalo na občinsko gospodarstvo, ker se je vrednost dinarja v zadnjih letih dvignila. Že do sedaj bi bila občina prihranila nekaj milijonov, do popolne amortizacije pa najmanj 20 milijonov dinarjev. Vsi poizkusi so pa naleteli na odpor pri političnih mogotcih takratnega režima. In takrat smo imeli po nekaj dni eno največ dve stranki na cesti, danes jih pa imamo na enem samem trgu pet — ko se tako pridno gradi stanovanjske hiše.

ZIKA

je najboljša žitna kava!

Krvavi doktor. Orjunaš dr. M. Š. je spisal v zadnji številki fašistovskega lista krvav članek, kjer radikalno obračunava z vsemi strankami in pravi, da stoji Orjuna nad njimi, da pa bo — to pove bolj prikrito — ob priliki volitev seveda zopet skupno z demokratičnimi kapitalisti volila Žerjavovo stranko. To ni za delavstvo seveda nič novega. Saj je vendar dovolj, da rešuje Orjuna »socialni« problem z jezikom v času, ko ni volitev, da pa pri volitvah s krogli odloči za kapitaliste in reakcijo, ker je pač »treba delati za nacionalno stranko«, pa tudi če umirajo ljudje vsled bede v cestnih jarkih. Za Orjunaše, ki so orožje kapitalizma, pri nas socialnega vprašanja sploh ni, za njih obstoja le nacionalno vprašanje. Pa tudi revolucionarje se gredo in hudi doktor piše: »Orjuna hoče doseči svoj cilj za vsako ceno s krvjo«. Mi se seveda tem krvavim besedam smejemo, ker vemo, da še vsi tisti živijo, ki jih je g. doktor pomoril, vendar se nam vsiljuje vprašanje, kaj bi rekli gg. cenzorji, ko bi še recimo kdo drugi razen »Orjuna« napisal tak krvav članek. List bi mu ustavili — in še zaprli bi ga povrh. Ker se pa revolucije po navadi ne delajo nego one nastajajo in vse kaže, da italijanski fašizem nazaduje in gospodarsko propada in da smo zlasti pri nas vsak dan bolj oddaljeni od revolucije, zato se teh krvavih besed nihče ne boji, najmanj seveda delavstvo!

Zmešano vreme. Iz Amerike prihajajo poročila, da je tam vsled vročine umrlo minule dni 60 ljudi in v Chicagu imajo v senci 40 stopinj vročine; ponekod še celo več. Pri nas pa traja to deževno vreme že več kot mesec dni in izgleda, da bo povodenj, ki je vsled tega nastala,

uničila vse poljske pridelke. Naravnost pretresujoča poročila prihajajo iz naših banatskih krajev, tam kjer je Donava v normalnih razmerah visoka, ki je pa sedaj na več krajih izstopila in preplavila rodovitne in obdelane poljane. Nekatera polja so izpremenjena v pravo pravcato morje. Prebivalstvo je razburjeno in seveda tudi prestrašeno. Nekoliko krivde zadene pri tem tudi vse jugoslovanske vlade, ki niso imele nikoli denarja za regulacijo naših rek. Škoda je ogromna in neprecenljiva. In kar je najhujše, položaj postaja čedalje slabši. Pa tudi Slovenija je bila te dni vsled poplav občutno prizadeta. Vsled izstopa Savinje in Voglajne je bil v torko železniški promet med Mariborom in Ljubljano prekinjen. Ko to pišemo, kajpada zopet dežuje in izgleda, da se vreme ne bo še takoj popravilo. Iz Solnograške prihajajo ista poročila o poplavih. In kaj bo posledica? Vsled uničene žetve bodo kapitalisti zvišali cene moki, kruha, kruhu itd. Zoper to se zavarujemo že danes! Našo načelno socialistično zahtevo po odpravi zaščitne carine bomo letos s tem večjim povdarkom ponovili, da pridejo inozemski žitni pridelki brez carine ali vsaj po nizki uvozni carini v našo državo. Vključ vsemu deževju v Evropi je letošnji svetovni žitni trg prebogati in utegne se kljub naši bedi in revščini zopet ponoviti slučaj, da bodo v Ameriki sežigali žito, kot so to delali leta 1922. Odprite meje in odpravite zaščitno carino, to bodi že danes naš klic!

KOLESA

najboljša in najcenejša samo pri

J. GOREC

Palača Ljublj. kreditne banke.

Maribor.

Kaj je na tem resničnega? »Slovenec« ve poročati, da bo veliki župan odredil novo revizijo Mestne hranilnice mariborske. To pravico ima sicer g. veliki župan, toda drugo vprašanje je, če bi to koristilo zavodu in se ne bi vzbujalo sum v nepristranost nadzorne oblasti. Mnenja smo, da bi to povzročilo strahansko zmedo in zmešnjavo in bi končno to utegnilo pomeniti političen grob za gospode, ki bi se v tako delikatne reči spuščali.

Gradbena sekcija Maribor je delavcem in voznikom, ki vozijo gramoz, že par mesecev dolžna na več kot skromnih zaslužkih. Po od poplave razoranih državnih cestah se v velikih skrbih sprehajajo cestni mojstri; voznikov ne morejo dobiti, ker ne mara nihče voziti zastoj. Vlada, ki sama rešuje vprašanje velikih prirodnih nesreč, bi dobro storila, če bi nekaj teh sedaj brezposelnih cestnih mojstrov povabila na posvet. Bilo bi tako vsaj nekaj res skrbnih ljudi v družbi.

Borza dela v Mariboru. Od 4. do 11. julija je iskalo dela 1172 oseb; uspešnih posredovanj je bilo 69. Išče se za Francijo 500 poljedelskih delavcev, 50 rudarjev, 10 kamnosekov; za tovarno Kruševac pa 20 ključavničarjev in 20 mizarjev.

»Brezalkoholna produkcija«. Ljubljana, Poljanski nasip 10/5, pošlje vsakemu naročniku »Delavske Politike« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Kulturni pomen socializma.

Napisal dr. Maks Adler. — Prevedel iz nemščine prof. Ivan Faval.

Tu je predvsem knjiga, ki je že radi tega za nas posebno važna, ker izhaja od enega izmed naših velikih prvoboriteljev, mislim namreč na knjigo Fridrika Engelsa »Stanje delavskega razreda v Angliji«. Engels je napisal to knjigo kot mlad mož in sicer po lastnem opazovanju. Prišel je v pričetku štiridesetih let (1840) prejšnjega stoletja v Anglijo in kar je tam doživel in videl ob polni sprejemljivosti še mlade duše toda s sodbo, ki je bila zrela preko te njegove mladosti, vse to je v tej knjigi naslikal s pretresljivo sliko o bedi, o surovosti in o brezprimernem izkoriščanju kapitala. Toda nihče naj ne misli, da je ta slika samo enostransko pretiravanje in temno pobarvano vsled strankarskega stališča bodočega socialista. Ni tako, nego tudi neki drugi sloviti pisatelj tiste dobe, ki nikakor ni bil revolucionaren v smislu socializma, nego pisatelj, ki izhaja bolj iz konservativno religioznega naziranja, Tomaž Carlyle (izgovori Karlejl), je naslikal iste grozne slike o stanju proletariata in je z isto strastno ogorčenostjo obtožil neusmiljenost in socialno nerazumevanje posedujočih.

To je bil čas, ko se je razvijala kapitalistična veleindustrija, zlasti tekstilna industrija.

V zadnji četrti 18. stoletja iznajdeni velikanški stroji za orodje so skupno s parnim strojem začeli svojo zmagovito pot. O teh strojih, o me-

haničnem pletilnem, o predilnem stroju in še o mnogih drugih čudovitih najdbah človeškega duha so tedaj dobrosrčni ljudje upali, da bodo blagoslov za človeštvo, ki mu bodo olajšali delo. V resnici pa se je ta blagoslov, vladan po kapitalu, spremenil v prokletstvo. Stroj ni olajšal delavčeve usode, nego jo je še poslabšal. Kajti kmalu so podjetniki spoznali, da ne potrebujejo več izučeni delavcev, ker so se dali stroji voditi tudi od neukih delavcev; razen tega pa je stroj delal mnogo več od tega, kar je zmogel izučeni delavec, tako da niso več potrebovali toliko delavcev.

Prva posledica po uvedbi strojev v kapitalistično gospodarstvo je torej bila, da je bilo vedno več delavcev brez kruha. Vrhutega so kapitalisti kmalu spoznali, da se dajo za delo pri strojih uporabljati tudi ženske, ki so stavile manjše zahteve kakor moški in so bile sploh manj uporne kakor ti. Tako so ženske izrinile še en del moških delavcev z njihovih mest in so potisnile višino mezd navzdol. Ali tudi tu se kapital še ni ustavil. Zakaj bi se ne dali tudi otroci izvežbati za delo pri strojih? Tem je bilo treba še manj plačati. Tako se je tudi zgodilo. Poročila fabriških inšpekcij one dobe omenjajo dejstvo, ki se nam vidi danes skoro neverjetno, da so v angleških tekstilnih tovarnah delali otroci do starosti — petih let. (Prim. Engels str. 154 in dr.) In kako je vse to delavsko ljudstvo, možje, žene in otroci, delalo v tovarnah? Uprav v neomejenem delovnem času: 14 do 16 ur dnevno niso bile nikake izjeme. Tako se je proletarijat ubijal in mučil cel dan, da se zvečer za par ur na revnih ležiščih

naspi — čemu? Za kaj? Da drugi dan znova začne to delovno tlako in to tako dalje, seveda do prezgodnjega konca. Temu se namreč ni več čuditi, da je v takih okoliščinah delavstvo telesno strašno propadalo in bilo obsojeno na zgodnjo smrt. Zlasti umrljivost otrok je bila izredno velika.

Razume se pa, da to telesno propadanje proletariata ni bila edina posledica teh njegovih strašnih življenjskih pogojev; temu se je pridružila kot ravnotako nujna, še bolj strašna posledica popolna moralna in duševna propast teh ljudi. Kako naj bi bilo drugače? Ker je bilo njih celo življenje izročeno stroju in delu za tuje cilje, odkod naj bi bili vzeli še tako malo prostega časa za svojo lastno izobrazbo? Nič niso vedeli o vsem tem, kar je tvorilo duševno življenje njihove dobe: niso znali ne pisati ne brati. Pesniki iz njih naroda — zanje niso pesniki, misleci — zanje so zaman delovali. Ničesar niso razumeli o vsem tem in — kar je še hujše — niti niso občutili potrebe po duševnih dobrinah in interesih. Otopeli, surovi, udani samo najnižjim čutnim užitek, so živeli ti proletarci: pravzaprav ne več ljudje dela, temveč le še delovna živina samo v korist posedujočih gospodarjev, ki v njih tudi niso videli drugega kot domačo žival. In kakor je bilo v Angliji, tako je bilo povsod, kjer se je industrija jela razvijati. — Pomislimo samo na lakotne vstaje delavcev v Lyonu in na bedo tkalcev v Nemčiji. —

Dalje prihodnjič.

Ptuj.

Zadružni dan smo imeli pri nas v soboto 10. t. m. Shoda se je udeležilo prav lepo število zadružnikov — članov ptujske podružnice »Konz. društva za Slovenijo«, posebno častno so pa bile zastopane naše gosposdinje. Zadr. Rozman je vodil se-stanek, govorila pa sta novi poslovodja Čebošek in zadr. Komavli. Vršila se je na to obširna debata o raznih vprašanjih, tičočih se naših zadržug, pri kateri je zadr. Čebošek podal navzočim podrobna pojasnila o dolžnostih in pravicah zadružnikov ter nastavljenec.

V nedeljo 11. t. m. so imeli shod železničarji in usnarji. Delavstvo se tudi v Ptuj giblje, znamenje, da napredujemo.

Litija.

Sitarjevec pri Litiji. V sredi meseca aprila nas je presenetila vest, da se je 24letni delavec Martin Ravnikar, ki je bil zaposlen pri tukajšnjem rudniku, zastrupil iz še nepojasnjenega vzroka. Poznavalci razmer trdijo, da je svoje dejanje izvršil v duševni zmedenosti. Smrt priljubljenega mladeniča je med delavstvom izzvala polno sočutja. Pokojni je bil spoštovan tovariš med delavci in je vedno kazal delavsko zavest in prepričanje. G. obratovodja se je zglasil pri dekanu zaradi cerkvenega pogreba, čemur se je gosp. dekan uprl, češ, da to ne dopušča cerkveno pravo. Lansko leto pa se

je obesil bivši podnačelnik Orla, in bil pokopan z vsemi častmi, ki gredo klerikalnemu agitatorju. Nesrečno smrt ubogega delavca je g. dekan še posebej orisal v cerkvi s pripombo: glejte, kam pridejo ljudje, ki čitajo brezversko časopisje! — Čudimo se nastopu klerikalnega poglavarja, kateri za časa volitev pošilja agitatorje med delavstvo, kateri tako radi pojejo znano pesem o ljubezni do bližnjega. Naše delavstvo mu mora danes ponovno povedati, da je sito farovške ljubezni do delavstva, o kateri je veliko slišati le ob volitvah. Ljudje, ki zapostavljajo delavstvo povsod, ne zaslužijo ne lepega imena, ne zaupanja. To pravimo — delavci iz Sitarjevca.

Za enotno delavsko športno Internacionalo.

(Konec.)

Trdijo, da nima Rusija nobenega buržuja več. Poleg njih pa sedijo v komunističnih zvezah in organizacijah tipi različnih meščanskih kalibrov, ki so šele po revoluciji postali — revolucionarji. Mi, socialisti pa, imenujemo njihovo družbo slično buržuaznim družbam, smo pa — žolti.

In kakšen teror je v Rusiji proti našim sodrugom in političnim prijateljem! V sami Georgiji je bilo 3000 socialistov usmrčenih in med njimi mnogo športnikov.

Reussner je danes lepo govoril, komunist pa ostane v bistvu le — komunist.

Mi Litavci (Kalnin je bil delegat Letske športske zveze na III. kongresu LI) nismo proti tekmovalstvu z Rusi, ako bodo ti prišli k nam s svojim moštvom, spremljani po zastopniku Sovjetske unije. Istotako bomo mi še nadalje gojili dobro sosedstvo napram Rusiji. Izjavljam, da so severne države za kartel z Rdečo športno Internacionalo, ali na kaj več ne moremo pristati, ker ne moremo še zaupati.

Takoj za govorom Kalnina se je oglašil k besedi soodr. Püchler iz Avstrije, ki je izvajal sledeče:

»Reussner je prav jezuitski zaviral besede. Meni zgleda kot pop v talarju. Mi imamo dokaze, da nasproti zagotovitvam RSI vseeno zasleduje cilje komunistične stranke. Mi nočemo niti preteklosti pozabiti, posebno pa ne leksikona psov in žaljivk, katere se je rabilo proti nam. Sovjetska unija lahko postane blažena po njenih metodah, toda ako bo te metode hotela vpeljati še na zapad, tedaj bo škodovala le proletarijatu.

Rusi morajo pokazati najprej dobro voljo. Ako bodo sumnje in psovke proti LI opustili, tedaj bomo mi imeli do njih več zaupanja. Dokler bodo Rusi le zastrupljivali delavski razred, odklanjamo Avstriji vsako zvezo z njimi.

Hummel Hans iz Čehoslovaške se je izjavil v istem smislu.

Pepin iz Pariza se je postavil na isto stališče in kritizira komuniste, češ, da so sami razbili enotnost, ker so ustanovili komunistično internacionalo. Izjavil pa je, da bo njihova zveza v tem nevtralna, in da bo o vprašanju enotnosti sklepalo članstvo.

Hazemann iz Francije se je istotako izjavil proti združitvi, ker ne verjame, da hoče Moskva iskreno zedinjenje.

Kostiainen iz Finske se je izjavil za enotnost športnega gibanja, toda ne s komunisti!

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri: **Karel Prelogu**, Ljubljana, Gosposka ulica 3. Starl trg 12.

Za tretjino cene

imate po zimi sadje in sočivje če ga kuhate v

Weck-u

Plačate lahko z gobami, storži, sadnim in gozdnim semenom.

Tovarniška zaloga: **„FRUCTUS“, LJUBLJANA** Krekov trg 10.

M. RAUCH

trgovina stekla
Celje, Prešernova ul.
priporoča steklo za okna, zrcala slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd. Na drobno! Na debelo!

Čopiče in ščetke

izdeluje najceneje in najlepše

HINKO ŠIMENC
Turjaški trg šte. 8

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
LJUBLJANA, Krekov trg 7.

Pri vedno večji denarni krizi

je treba gledati na to, da si nabavite čevlje, čim najceneje mogoče. V Ljubljani dosežete to najbolje pri trvdki

„DOKO“

V PREŠERNOVI ULICI ŠT. 9 NA DVORIŠČU.

Ti izdelki so najboljše kvalitete ter po priznani nizki ceni. Zajemčeno lastni izdelki iz lastne tovarne. Vsa popravila takoj in najceneje.



IVAN JAX in SIN

LJUBLJANA

Gospodstva cesta 2
najboljši šivalni in pletilni stroji.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867.

Vezenje se poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev 10letna garancija. Pisalne stroje **Adler** in **Urania**. — **Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffennrad, Kayser.**

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Opoldne se prileže

da kosilo kaj zaleže — kozarček vsaki dan — likerja grončice



E. JERAS in DRUG
LJUBLJANA - MOSTE